

Så fungerar den lokala demokratin

Introduktion

Syftet med lektionerna är att eleverna ska öka sina kunskaper om hur den lokala demokratin fungerar i kommunen och vilka möjligheter det finns att påverka lokalt för att de ska förstå vem som beslutar om de frågor som de vill förändra.

Koppla gärna ihop med de frågor som eleverna har diskuterat att de vill förändra.

Lektionen i korthet

- Inled lektionen med att berätta lektionens syfte och innehåll
- Inventera vad eleverna känner till om kommunen.
- Håll en genomgång om den lokala demokratin. Ta gärna stöd av presentationen Den lokala Demokratin (https://docs.google.com/presentation/d/1snUshTcS-MXqYUU_0M5I90bJuNB2s1eldwR9s-FVM7g/edit#slide=id.g5ee76f7ef2_0_20), som tar upp:
  - Lektionens syfte
  - Film – Vem bestämmer vad? Kommunen (UR på lätt svenska)
  - Vad är en kommun?
  - Ansvarsområden
  - Inkomstkällor
  - Kommunfullmäktige
  - Kommunalval och rösträtt
- Låt eleverna göra ett snabbt quiz om kommunen som en avcheckning om de har förstått grundläggande fakta.
Quiz – Har du koll på kommunen?
(<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeHZioh1OgjGboqkcFf1U52fdENrpR2Vba7E30iLnRHuRxLmg/viewform>).
- Exit- ticket

Lektionsmaterial

Presentationsstöd:

Den lokala demokratin

Elevuppgifter:

Quiz – Har du koll på kommunen?

Lektionsupplägg

Förberedelser

Ladda ner en lokal kopia av presentationen Så fungerar den lokala demokratin (https://docs.google.com/presentation/d/1snUshTcS-MXqYUU_0M5I90bJuNB2s1eldwR9s-FVM7g/edit#slide=id.g8ddf5f8054_1_0) och dela med eleverna på en plats så att de lätt får tillgång till den. Uppdatera den med vilka frågor som eleverna röstat fram på skolan.

Lägg upp länk till Quiz – Har du koll på kommunen? (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeHZioh1OgjGboqkcFf1U52fdENrpR2Vba7E30iLnRHuRxLmg/viewform>) på en plats där eleverna lätt kan få tillgång till den.

Inledning

Inled lektionen med att berätta om lektionens syfte och innehåll.

Inventera vad eleverna känner till om kommunen.

Genomgång om hur den lokala demokratin fungerar

Genomgången bygger på en övergripande beskrivning hur den lokala demokratin fungerar. Följande delar finns med i presentationen:

- Lektionens syfte
- Film – Vem bestämmer vad? Kommunen (UR på lätt svenska)
- Vad är en kommun?
- Ansvarsområden
- Inkomstkällor
- Kommunfullmäktiges
- Kommunalval och rösträtt

Quiz

Låt eleverna göra ett snabbt självrättanden quiz om kommunen som en avcheckning om de har förstått grundläggande fakta.

Länk till [Quiz – Har du koll på kommunen?](#)

(<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeHZioh1OgjGboqkcFf1U52fdENrpR2Vba7E30iLnRHuRxLmg/viewform>)

Gå igenom svaren tillsammans med eleverna.

Exit- ticket

Låt eleverna reflektera enligt EPA-modellen (enskilt- par- alla) kring vad de har lärt sig.

Centralt innehåll

Samhällskunskap

- Sveriges politiska system med Europeiska unionen, riksdag, regering, landsting och kommuner. Var olika beslut fattas och hur de påverkar individer, grupper och samhället i stort. Sveriges grundlagar.

Faktaunderlag

Hur styrs kommunen

Kommunen har ansvar för att genomföra mycket av det som kallas för samhällsservice: förskola, skola, bibliotek, äldreomsorg, sociala frågor, räddningstjänst, miljöfrågor och stadsplanering.

Kommunens största inkomstkälla är kommunalskatten. Kommunfullmäktige bestämmer i viktiga övergripande frågor, vilka som ska sitta i olika nämnder som beslutar om tex skolan och äldrevården, hur mycket skatt invånarna ska betala, och hur kommunens pengar ska fördelas i budgeten .

[Du kan läsa mer om kommunernas ansvar på Sveriges kommuner och landstings hemsida.](#)

(<https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/politiskstyrningfortroendevalda/kommunaltselfstyresastyrskommunenochregionen/sastyrskommunen.735.html>)

I kommunalvalet får alla svenska medborgare, EU-medborgare och medborgare från Island eller Norge som har fyllt 18 år och som varit folkbokförda i kommunen i minst tre år rösta i kommunalvalet, och på så vis bestämma vilka som styr vår kommun. Valet till kommunfullmäktige sker vart fjärde år, det senaste var 2018. [Du kan läsa mer om rösträtten på Valmyndighetens hemsida](#) (<https://www.val.se/att-rosta/vem-har-rostratt/rostratt-och-rostlangd.html>).

De förtroendevalda, eller politiker, som är verksamma i kommuner och landsting är så kallade fritidspolitiker. Det innebär att de har vanliga arbeten vid sidan av sitt förtroendeuppdrag, men får ersättning för den tid de lägger ner för möten i nämnder, styrelser och kommunfullmäktige. Enbart ett fåtal personer arbetar med politiken på heltid i kommunerna. Politikerna företräder olika politiska partier och när de blivit valda är deras uppdrag att företräda de som röstat på dem i valet.

Alla som bor i kommunen, även de som är under 18 år, har möjligheter att påverka kommunen mellan valet. De kan kontakta lokala politiker, påverka genom ungdomsråd som finns i vissa kommuner. Du kan skriva insändare och debattartiklar, starta namninsamlingar och upprop med mera.